

MAGYAR NYELVÉSZETI TÁRGYAK ISMERTETÉSE BA NYELVTECHNOLÓGIAI SZAKIRÁNY

Tantárgy neve: BBNMT00300 Fonetika

Kredit:	Félév:	Heti	Óratípus:	Értékelés:
3	1	óraszám:	Előadás	Kollokvium
		2		

Tantárgy leírása:

A tantárgy célja, hogy az egyetemi tanulmányaik kezdetén levő magyar szakos hallgatókat megismertesse az általános és a magyar fonetika legfontosabb kérdéseivel. Számba vegye a hangtannal kapcsolatos legátfogóbb kérdéseket, megismertesse a magyar hangrendszert, megalapozza a további leíró grammatikai, dialektológiai és nyelvtörténeti (hangtörténeti) tanulmányokat.

Tantárgy neve: BBNMT00100 Bevezetés a nyelvleírásba I (morfológia)

BBNMT00200 Bevezetés a nyelvleírásba II (szintaxis)

Kredit:	Félév:	Heti	Óratípus:	Értékelés:
4	1	óraszám:	Előadás	Kollokvium
4	2	4	Előadás	Kollokvium
		4		

Tantárgy leírása:

A morfológia alapkérdései, a szó szerkezete, a morfológiai jelenségek típusai, a morfológia strukturalista modelljei, az inflexió és a deriváció sajátos kérdései, morfológiai és fonológiai szabályok egymásrahatása, a klitikumok formai tulajdonságai és viselkedése. A grammatika és a szintaxis, A szintaktikai jólformáltság fogalma és elhatárolása, A mondat fogalma, A mondatok szerkezete, A szintaxis autonómiája

Tantárgy neve: BBNMT00400 Szintaxis I
BBNMT00500 Szintaxis II

Kredit:	Félév:	Heti	Óratípus:	Értékelés:
4	3-4	óraszám:	Előadás	Kollokvium
4	4-5	2	Előadás	Kollokvium
		2		

Tantárgy leírása:

A generatív grammatika alapjai: Az emberi nyelv, ill. a nyelvtudomány felfogása a generatív grammatikában, A grammatika, az univerzális grammatika és a nyelvelmélet fogalma, Kompetencia és performancia, A transzformációk, A mozgás, Szerkezeti elemzések. A „Kormányzás és Kötés” elméletének általános jellemzése, Tematikus Elmélet, Esetelmélet, Kötéselmélet, az elvek együttműködése

Tantárgy neve: BBNMT00600 Fonológia előadás**BBNMT01200Fonológia szeminárium**

Kredit:	Félév:	Heti	Óratípus:	Értékelés:
4	2-4	óraszám:	Előadás	Kollokvium
4	2-4	2	Szemináriu	Gyakorlati jegy
		2		

Tantárgy leírása:

A fonológia alapjai: fonémák, allofónok, váltakozások, fonotaktikai szabályok, hangzósság, neutralizáció, a fonológiai formák redundanciája, megkülönböztető jegyek, jelöltség. A fonológiai levezetések elmélete. A fonológiai ábrázolások elmélete: a megkülönböztető jegyek privatív és ekvipollens, bináris és unáris értelmezése; a hangok belső szerkezete, jegygeometria, alulszabottság. az autoszegmentális fonológia, a fonológiai tengelyek és autoszegmentumok, tónus, magánhangzó-illeszkedés, a prozódikus morfológia, metrikus fonológia, a szótag szerkezete és a hangsúly.

Tantárgy neve: BBNMT00700 Szemantika

Kredit:	Félév:	Heti	Óratípus:	Értékelés:
4	3-5	óraszám:	Előadás	Kollokvium
		2		

Tantárgy leírása:

I. Bevezetés: 1. A jelentéstan tárgya és helye a nyelvtudomány ágazataiban – 2. A jelentéstan történetének vázlata – 3. A jelentés jelentései: előzetes áttekintés; II. Szemiotika és a jelentésfogalom típusai: 1. Szemiotikai alapfogalmak – 2. A jelentés hét típusa: fogalmi, konnotatív, affektív és stílusbeli, reflektáló, kollokatív, asszociatív, tematikus – III. A szemantika logikai bázisa: 1. A proposíció – 2. A szintaktikai konstansok – 3. Halmaz és elem viszonya a nyelvben – 4. Argumentumok és predikátumok; IV. Denotáció, referencia és a nyelvi kifejezés ‘értelme’: 1. A nyelvi jelentés és a valóság – 2. A denotatív jelentés elkülönítő jegyei – 3. Az intenzionális jelentéstartalom – 4. A referencia mint viszony tulajdonságai; V. Strukturális szemantika: 1. Jelentés-összetevők – 2. Jelentésmezők; VI. A lexikon: 1. A lexikális elemek (formatívumok) – 2. Homo-, szino-, anto-, hiponímia, poliszémia; VII. Nyelvtani szerkezet és jelentés: 1. A mondat jelentésszerkezete – 2. A mondatrészek jelentése; VIII. Szövegkörnyezeti jelentéstan: 1. Az előfeltevések elmélete – 2. Faktualitás; IX. A jelentéstan történeti aspektusai: a jelentésváltozás

Tantárgy neve: BBNMT00800 Bevezetés a kognitív tudományba

Kredit:	Félév:	Heti	Óratípus:	Értékelés:
4	4-6	óraszám:	Előadás	Kollokvium
		2		

Tantárgy leírása:

1. A kognitív tudomány fogalma, kialakulása – 2. Tudástípusok – 3. Kognitív paradigmaváltás a pszichológiában – 4. A gondolkodási műveletek modellálási kísérlete: a mesterséges intelligencia – 5. A klasszikus szemlélet: a szimbólumfeldolgozás architektúrája – 6. A mentális reprezentáció fogalma és típusai: külső/belső, képi/nyelvi, szimbolikus/elosztott, analóg/propozicionális reprezentációk; a kettős kódolás elmélete; a képzelet képi/propozicionális működése; propozíció/mentális modell; elosztott/lokális reprezentációk – 7. A konnekcionista és a moduláris felfogás

Tantárgy neve: BBNMT00900 Bevezetés a történeti nyelvészetbe

Kredit:	Félév:	Heti	Óratípus:	Értékelés:
4	3-5	óraszám:	Előadás	Kollokvium
		2		

Tantárgy leírása:

I. Bevezetés: a történeti nyelvészet adatai, a nyelvemlékek, a nyelvrokonság fogalma, az összehasonlító és belső rekonstrukció, a családfa- és a hullámmodell. – II. A nyelvi változások modellezése: 1. Hangváltozások 2. Morfológiai változások 3. Szintaktikai változások 4. Jelentésváltozások; A nyelvi változás térben, időben és a társadalomban.

Tantárgy neve: BBNMT01000 Matematikai és logikai alapismeretek 1

BBNMT01100 Matematikai és logikai alapismeretek 2

Kredit:	Félév:	Heti óraszám:	Óratípus:	Értékelés:
4	1		Szeminárium	Gyakorlati jegy
3	2	1	Szeminárium	Gyakorlati jegy
		2		

Tantárgy leírása:

Halmazok, függvények: alapfogalmak, relációk, kombinatorika, Valós számok és valós függvények: algebrai felépítés, topológiai tulajdonságok, A valószínűség elmélete, Hálóelmélet

Tantárgy neve: BBNMT01300 A formális szemantika logikai alapjai

Kredit:	Félév:	Heti	Óratípus:	Értékelés:
2	1-4	óraszám:	Szeminárium	Gyakorlati jegy
		1		

Tantárgy leírása:

1. A szemantika és a logika kapcsolata – 2. A kijelentéslogika alapjai: jólformáltsági szabályok – 3. Kijelentéslogikai konnektívumok – 4. A predikátumlogika alapjai – 5. Az egzisztenciális és az univerzális kvantor – 6. Jólformáltsági szabályok a predikátumlogikában – 7. Egy predikátumlogikára épülő szemantikai modell felépítése – 8. A létezés és az azonosság predikátum – 9. Modális logikák: lehetséges és szükségszerű

Tantárgy neve: BBNMT014xx Nyelvtechnológiai szakszeminárium

Kredit:	Félév:	Heti	Óratípus:	Értékelés:
2	1-4	óraszám:	Szeminárium	Gyakorlati jegy
		2		

Tantárgy leírása:

Változó, félévenként más és más tanár által, más és más tematikával meghirdetett szemináriumok a nyelvészet különböző területeiről

**BBNMNT9300 BA Magyar Nyelvtechnológia szakirány záróvizsga
előfeltétel: Az abszolutórium megszerzése**